

UN NOM, UN MÓN

XEVI PLANAS xplanas@presencia.cat

Jaume Pomar

Ens agrada de petits que ens facin més grans del que som. Ens agrada de grans que ens facin més joves del que som. A quina edat, doncs, ens hauríem volgut quedar?

El dia que complim anys constatem amb tristesa que ens hem fet un any més vells, en comptes de sentir alegria pel fet que hem viscut un any més.

Ens notem en conflicte amb l'edat que tenim, perquè estem més pendents de la nostra data de naixement que del nostre estat interior quan som capaços d'oblidar-nos de quan vam néixer.

«No importa l'edat que les persones tenen. Importa la manera com hi han arribat», recorda Blai Bonet. «El sentiment de l'edat és relatiu: s'és sempre jove o vell en relació amb una altra persona», assegura Julio Ramón Ribeyro.

Jaume Pomar (Palma, 1943) va escriure, entre l'estiu del 1991 i l'hivern del 1992, un dietari que va publicar el 1997 a Moll amb el mateix títol que un dietari anterior de Tomàs Garcés: *El temps que fuig*. A

prop dels cinquanta anys, Pomar hi reflexiona sobre el pas del temps: «Estranya sensació. Cada vegada et veus més prop de l'ancià escriptor amb barba blanca respectable i més lluny de la imatge interna que has cultivat tants anys, d'etern adolescent.» El dia que en compleix quaranta-vuit confessa que l'edat el durà a abandonar hàbits que han deixat de temptar-lo: «Ja no podré beure tants

whiskys com he begut, ni menjaré tants plats de paella com he menjat, ni obriré tantes cuixes com he obert. Penso que tampoc no ho desitjo.»

Cansat del costum de la solitud, Pomar té ganes de reinventar-se: «La reinvençió de la realitat com la relectura de la història. O la metàfora de la vida. Quan les coses no van bé, hom pot no acceptar-les amb un intent de reinventar-les. Així el passat agafa nous colors en funció del present. La totalitat sempre és inassolible, dins la vida. Però dispersar-se en antulls desconnectats és propi dels que es mouen segons el vent.» Com qui troba la manera de conciliar dos impulsos antagònics, Pomar intueix una via cap a la pau interior: «L'harmonia de les coses representa el valor suprem del fet de viure. Hi ha entre el vell i el nou, l'antic i el modern, la revolució i la conservació una síntesi difícil, que em sembla l'únic camí possible del progrés. Un camí que cal fer amb respecte per les idees alienes i amb fórmules de convivència eurítmiques.»

Jaume Pomar. / JOAN TORRES - DIARI DE BALEARS

AMB PEUS DE PLOM

ANTONI DALMASES adalmases@elpunt.cat

Un país subterrani

Tinc la impressió que tothom se n'adona, encara que ningú no en parli: existeix un país subterrani, format per una immensa quantitat de ciutadans que fan la seva feina tan bé com poden i saben, que malden per tirar endavant la vida, els projectes, la família, és a dir: el país, més enllà i malgrat les picabaralles patètiques i ridícules que es produeixen en el país superficial, que publiciten els mitjans i que emeten tots els altaveus oficials amb cridòria estrepitosa. És una Catalunya

de gent que treballa i aguanta, empenyada, profundament i rotundament decebuda, que escolta amb desconfiança les paraules i els focs artificials dels dirigents de totes bandes, perquè sap que es tracta de focs d'artifici, de ficció lluminosa que, indefectiblement, acabaran pagant amb el seu treball i el seu esforç quotidià. És una Catalunya subterrània que han anat atemorint amb amenaces d'un futur cada dia pitjor perquè es conformi amb un present insegur, mentre veu que legislen

en contra seva els que diuen actuar en nom seu. Un país subterrani que veu com els pocavergonyes mercadegen amb la dignitat nacional per aniquilar-la entre somriures de boix i xerrera buida que ens tira capellans, amb la satisfacció dels negociants autòctons sense pàtria. És la Catalunya subterrània acostumada a les envestides històriques que ara n'ha de suportar una més, que vull creure que espera el seu moment per tornar a la superfície, per tornar a ser rica i plena.

FILÒSOF DE BUTXACA ANDREU MAS amas@presencia.cat

Albert Boadella (actor i director de teatre) «No hi ha res més espanyol que un català. Per això el que estem veient és una guerra fratricida. Els catalans som tan espanyols que cal barallar-se amb el germà. Com succeeix amb els bascos...»

«Història és, per descomptat, exactament el que es va escriure, però ignorem si és el que va succeir.»

Enrique Jardiel Poncela (1901-1952). Escriptor espanyol